

OBCHODNÍ SPOR

Microsoft versus EU

Evropští regulátoři by se měli zaměřit spíše na ochranu spotřebitelů než soutěžitelů

Zákazy kartelů, blokování problematických fúzí a v případě nutnosti i vysoké pokuty jsou legitimními a důležitými součástmi snahy o kvalitní hospodářskou soutěž. Zasahování do podnikatelských strategií jednotlivých firem je však podstatně citlivější a kontroverznější záležitostí. Rizika spojená s takovými zásahy jsou pak zřejmá v dlouhé právní bitvě Evropské unie s Microsoftem. Evropská komise nedávno zaslala Microsoftu stanovisko, v němž mu sdělila, že „svazováním“ internetového pro-

hlížeče Internet Explorer s jeho dalším produktem, operačním systémem Windows, porušuje pravidla Smlouvy o Evropských společenstvích regulující zneužívání dominantního postavení na trhu. Má tím „narušovat soutěž internetových prohlížečů a podkopávat inovaci produktů, čímž omezuje výběr spotřebitelů“.

POKLES PODÍLU NA EVROPSKÉM TRHU

Důkazy však svědčí o opaku. Podíl Microsoftu na trhu prohlížečů v Evropě rychle klesá kvůli velké

SITUACE

**KREŠIMIR ŽIGIĆ,
CERGE-UK**

a dynamické konkurenci. Dle společnosti Net Applications sledující prohlížeče použité při prohlížení internetu poklesl v roce 2008 globální tržní podíl Microsoftu pod 70 procent. Poprvé od chvíle, kdy tato společnost začala sledovat tržní podíly prohlížečů. A v Evropě je podíl Microsoftu ještě nižší. Aspoň dle Xiti Monitoru, jenž zveřejnil analýzu chování uživatelů internetu od AT Internet Institute. Dle ní v listopadu 2008 prohlížeč Internet Explorer zaujímal necelých 60 procent evropského trhu, zatímco Opera pět a Firefox těsně přes 30 procent. Zdá se, že Evropané ve srovnání s Američany častěji přecházejí od Internet Exploreru k jiným prohlížečům. Vypovídá o tom růst oblíbenosti open-source (s otevřeným zdrojovým kódem) prohlížeče Firefox zejména ve Francii, Německu a v některých východoevropských zemích. V první polovině roku 2008 se podíl Firefoxu dle Xiti Monitoru v některých zemích, například ve Finsku, v Polsku a na Slovensku, přiblížil 50 procentům. Také podíl prohlížeče Safari firmy Apple roste kvůli oblíbenosti jejích maců.

Více se používají i další konkurenční prohlížeče, například Opera. A loni vstoupil na evropský trh i Google s prohlížečem Chrome. Dle Xiti mají prohlížeče Chrome a Opera vyšší podíl na evropském trhu než na americkém. Například Chrome měl na něm na konci prosince 1,1procentní a Opera, jediný prohlížeč evropského původu, 5,1procentní podíl. Strategie používaná Googlem, aby získal větší podíl

ny. Kromě vysoké pokuty odpovídající spíše dohodě o cenách bude Evropská komise zřejmě požadovat, aby Microsoft v Evropě nabízel i verzi Windows bez prohlížeče Internet Explorer. Dalším možným opatřením je dle neoficiálních zpráv požadavek Evropské komise, aby Microsoft společně s Windows nabízel i jiné prohlížeče.

V každém případě je obtížné najít pro takové zásahy a opatření nějaký logický důvod. Uvědomíme-li si za prvé, že tento prohlížeč je distribuován zdarma, za druhé, že podíl Microsoftu na

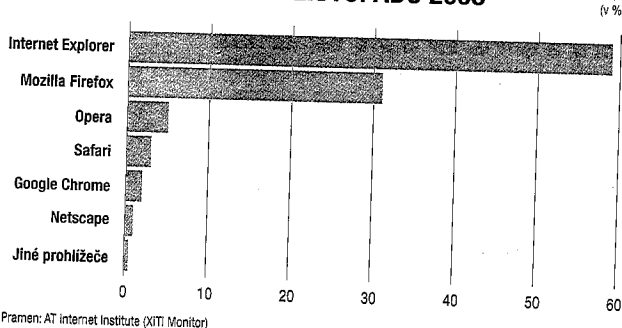
evropském trhu internetových prohlížečů rychle klesá, a za třetí, že výrobci počítačové techniky mohou na jimi dodávané počítače instalovat a jako výchozí nastavit jakýkoli prohlížeč (případně i několik najednou). Žádat po Microsoftu, aby vyvíjel a uvedl na trh i verzi Windows bez Internet Exploreru, by omezilo právo firmy na kontrolu duševního vlastnictví své obchodní značky. A vedlo by to k vytvoření povinného licenčního režimu se všemi jeho negativními důsledky. Není nutné dodávat, že poptávka po verzi Windows bez Internet Exploreru by v Evropě v podstatě přestala existovat – stejně jako tomu bylo v případě MS Windows bez Media Playeru.

PODPORA PŘIROZENÉHO PROCESU

Zdá se, že evropské instituce nechápou (nebo možná nechtějí pochopit), že prohlížeč Internet

- Internetové prohlížeče se staly centrem nové vlny inovací a konkurence.
- Zásahy do takového přirozeného a dynamického procesu nejsou v žádném případě dobré.
- Ať EU navrhne jakékoli řešení, bude pravděpodobně kontraproduktivní.
- I v případě jejího sporu s Microsoftem o jeho prohlížeč Internet Explorer.

PODÍL INTERNETOVÝCH PROHLÍŽEČŮ NA EVROPSKÉM TRHU V LISTOPADU 2008

Zákonodárci by se neměli domnívat, že integrace produktů je totéž co klasický vázaný prodej, a proto porušuje antimonopolní zákony

Explorer byl navržen, aby fungoval jako součást operačního systému, a že jeho odstranění by ohrozilo spotřebitele. Dostali by totiž produkt s horší funkcí a omezující interakci mezi Windows a aplikacemi, jež pro něj byly navrženy. V současné době se stále více inovací uskutečňuje formou integrace nových funkcí. Zákonodárci by se však neměli domnívat, že integrace produktů je totéž co klasický vázaný prodej, a proto porušuje antimonopolní zákony. Evropská komise a eurokomisařka pro hospodářskou soutěž Neelie Kroesová by měly zohlednit pozitivní dopad integrace produktů pro spotřebitele a hospodářskou soutěž. Řečeno jinak, regulátoři by měli podporovat, a nikoli narušovat přirozený proces soutěže na dynamických trzích. Měli by se podobně, jako je tomu v případě antitrustové regulace v USA, zaměřit spíše na prospěch a ochranu spotřebitelů než soutěžitelů a jejich tržních podílů. ■

on-linových uživatelů Chromu, spočívala v placení výrobcům počítačů, aby se svými novými výrobky dodávali jeho software a nastavovali tento prohlížeč jako výchozí. Ve stejné době Microsoft přijal otevřenější technologické standardy – a to jak obecně, tak zejména ve vztahu k vlastnímu prohlížeči. S Internet Explorerem, jenž více respektuje obecné standardy, budou moci provozovatelé webových stránek snadněji zajistit, aby dobře fungovaly se všemi prohlížeči – nejen s technologií Microsoftu.

KONTRAPRODUKTIVNÍ ŘEŠENÍ

Prohlížeče se tedy staly centrem nové vlny inovací a konkurence. A zásahy do takového přirozeného a dynamického procesu nejsou v žádném případě dobré. Ať již tedy EU navrhne jakékoli řešení, bude pravděpodobně kontraproduktivní. Podobně tomu bylo v případě multimediálního přehrávače Media Player. Lze se tedy domnívat, že i verdikt bude stej-